

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

MAGYAR ÉS VEND NYELVŰ VEÉGYES TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Égész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr.
Egyes szám ára 10 kr.
Előzetési pénz és reklamatlók a kiadóhivatalhoz (Grünbaum Márk) intézendők.

Felelős szerkesztő: **OTANOS SÁNDOR.**

Kiadó-laptulajdonos: **GRÜNBAUM MÁRK.**

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztészi közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Hirdetési díj: 1 hasábos perltör egyzeri hirdetésnél 10 kr. többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nyilttér perltör 25 kr.

Az alispáni jelentés.

Reiszig Ede alispán ur dolgozatai tárgyilagosság és szépen irt munkák s ha összegyűjtve kiadatnának, nemcsak azok vennék hasznát, kik Vasmege törvényhatóságának működése történetét óhajtják figyelemmel kísérni, hanem azok is, kik közéletünk terén a közigazgatás utján létesíthető reform eszmék megvalósítását eredményeiben kutatják.

E hó 25-ére előterjesztett jelentésének több pontja szól Muraszombat járás állapotáról s a megyei közigazgatásról általában kedvező képet nyújt. Minket ezuttal a közmunka és utépítészeti ügyről tett jelentése érdekel, melyből az látszik, hogy a lefolyt évnegyedben a még hátralévőben volt fedanyag kiszállítása az utakra és a kézi közmunka leszoigálása foiyamathat volt — de eredményéről határozottan szólni még nem lehet. Különbön fő törekvése alispán urnak az volt, hogy a műtárgyak építése a kedvező időjárás alatt befejeztessék s e tekintetben fáradozását kitünő eredmény jutalmazta. A jelentés szerint a csákány—muraszombati uton 11 műtárgy 2182 frt 21 krban, — az alsó-szönlök—muraszombatin 3 műtárgy 1128 frt 40 krban, s az egész megye területén 126 műtárgy 18,489 frt 43 krban állítottatott elő.

A tárgy rokonságánál fogva itt említi fel, hogy a „Mura folyó kártételei elleni védelem céljából szükséges munkálatokat megindítani sikerült. háta a nmelt, m. kir. kormány s a tek. köztörvényhatóság áldozatkészségének és Kladziwa József petáneci birtokos nagylelkü adományának e célra 9200 frt állott rendelkezésre, melynek felhasználása és a lakosságra kivetett kézi napszám felhasználásával Petáncon az első védművek munkába vétettek s remélni lehet, hogy a jövő évek során a legszükségesebb munkálatok foganatosíthatók lesznek. Ugyane helyen kíván megemlékezni arról is, hogy a vízjogi törvény végrehajtása iránti intézkedések is megindítottak, a vízmű tulajdonosok most már harmad s így utolsó ízben felszoigaltak, jogosultságuk igazolására — hogy az e tekintetben szükséges intézkedések jövő év elején megindíthatók legyenek.“

A kisedővoda ügyekről pedig így szól:

„A lefolyt évnegyedben hivatalos utazásomat főleg a kised-

ővodaék ügyének szenteltem. Személyes vezetésem alatt Rohoncz, Borostyánkő, Város-Szalónak, Felső-Eőr és Vörösvár községekben értekezleteket tartottam s az ott nyert infomációk remélni engedik, hogy amennyiben az anyagi nehézségek leküzdhetők lesznek, megyek kisedővodaék száma tetemesen szaporodni fog; őszinte örömmel jelentem továbbá, hogy Muraszombat lelkes közönségének sikerült ugyanott kisedővodát létesíteni, mely már működését meg is kezdette.“

A mily örvendetes ez, ép oly kedvezőtlen a jelentésnek közigazdasági viszonyainkat illető része: Szomorú vizsgálatásul nézzük meg, hogy nemcsak járásunk, de egész megyénk állapota milyen.

„A lefolyt évnegyed gazdasági szempontból tekintve a kedvezőtlenek közé sorolható, a mennyiben a rendkívül száraz időjárás nemcsak a gabona, hanem az összes gazdasági növények fejlődését hátráltatta. Az időjárás eme káros hatása különösen azon gazdákat sújtotta érzékenyen, kik állat-állományukat megsaporították, s a remelt takarmánytermés kimaradt, az első kaszálás eredménye a közepesen aluli volt, — második kaszálásra nem is került a sor, s csak elvéte lehetett itt-ott egy kevés sarjut gyűjteni, mesterséges takarmányosok termése szintén gyenge volt.

Gabnaterményeink közül a buza közepes termést adott — silány termés volt azonban árpából, a mi annyival inkább érezhető, mert megyénkben ma már az árpa föterményeink közé sorolható.

A gumós és gyökönvények termés-eredménye egyáltalán nem felelt meg a várakozásnak, — a czukor- és takarmányrépa apró maradt, — a burgonya középtermést adott.

Még aránylag legjobb termés volt zabból, — felette silány termést adtak a tarló-vetemények, különösen a pohánka vagy hajdina, mely egyes vidékeken mint emberi táplálék nagy szerepet játszik.

A rozs terméshez még hozzájárult az alacsony gabnaár, — kezdetben mutatkozott egy kis áremelkedés, később azonban ismét alaszállott s ma már nemcsak a buza, hanem egyéb termények is csak oly árban értékesíthetők, mely mellett a gazda vajmi kevés jövedelemre számíthat.“

TÁRCZA.

A kolera babonája.

(Folytatás.)

Aaraban a kolera 1565-ben 800 embernél többet ragadott el. Ekkor, midőn épen 15 hullát temettek el egy sírban, egy hang az égből ezt kiáltá: „Ki borostyánt és pimpinellát használ, azt nem viszi el a fekete halál! Az Aaraboknak, kik e növényeket e név szerint nem ismerték, Elsassba küldték az akkoriban híres Dr. Kraft füvészhöz, ki e növényeket velök megismertette, minek következtében a vész megszűnt.

A pimpinella gyökérét más vidéken is legjobb szernek tartják a kolera ellen. Ugy például Tirabán; ezt bizonyítja Zinger által elbeszélt történet: Midőn sok év előtt nálunk a pestis dühöngött, Zirl faluból a vészből megmaradtak kimenekültek azon dombra, hol most az ugynevezett lélek-kápolna áll. Itt térdreborulva kérték Istent, hogy szabadítsa meg őket az iszonyu csapástól s ime megjelent nekik egy fehér alak odakiáltván: „Csak borostyánt és pimpinellát egyetek, azután ne féljétek! Megfogadták a jó tanácsot s egy sem halt meg többé közülök a koleraiban. Emelkül építettek azután a kápolnát, melyben szent Sebastyén képe függ, kinek ez esetben is a megmentő szerepet tulajdonították. Württembergben a pimpinellagyökér szűtén a kolera elleni biztos szernek tartatik; több helyen is domb e növény nevével, mely karácsonykor az iskolás gyermekek által ásátik. A pimpinella az esernyős növényekhez tartozik s a salátához hasonlít; levelei tollazottak, ernyője több a keresztvirágokhoz hasonló virágocskákból áll, gyümölcse tojásdad, oldalán összelapult s 10 fonál idomu bordáskával bír; a néphelyen bakpétrezelyemnek is nevezik.

Szászországban s Westphalében a monda szerint a lepéké terjesztik a kolérát. Panzer szerint Bajországon s Északnémetthonban félnek a lepékétől, főkép a halálfejtő boszortól, melyet mérégmadárnak neveznek. híven, hogy pikkelyröppeibe hordozza a kolera esirát. E balhiedelem tehát meg egyezik azon müncheni orvos nézeteivel, ki azt állítja, hogy e veszedelmes járvány anyaga madarak és lepéké által terjesztetik. Más középkori mondák

TÁRCZA.

Cselaria od kolere.

(Nadaltványa.)

Aarabi je kolera 1565 leta je vise 800 ljudi doli szkoncala. Te, ravno gda szo 15-ga mrtveca za kopali v-edem grob, te eden glasz znebeszete reiseri kriese: „Sto borostyan i pimpinello nica, tisztoza ueodnesz esurna smert!“ Aarablszki, steri szo te korine po imeni nej poznali, szo v-Elasoo vras szo poszlali v-tisztoza vreimani imeutni Dr. Kraft travari, steri je te korine dao szponzanti zsnymi, te je po tisztoza cezeli beteg premino.

To pimpinellszko koreny v-drúgój krajini tidi za naj boukse vrasztvo drszijo pronti koleri. Tak popedli v-Tirolszkon; to poszedoe-i kak je Zinger pripovedivao. Gda je preden dugo lejt prinaz kuga vo vdarila, Zirl vesznice od nevole osztányeni sze vo pobegnoli na tiszti broig gde zdaj po imeni dusezkapela sztoji. Ta szo sze doli pokleknoi i szo proszili Bogá, nej je odszlobodi od te sztrane kastige; i glédajte szkázalo sze njin eden bejli kejp tá njin szkeresi: „Szamo borostyan i pimpinello jeite, te sze vese nikaj neboje.“ Szó szí obdrzalsi te dober tanics i nej eden je nej nednyimí vmaru v-koleri. Na szponuenik szo zazijaldi tou kapeilo, v-steroj szvetogva Sebastyána kejp viszji, steromi poracsijo ka je on mogao sze te njin szkázati. Württembergi tidi pimpinellszko koreny drszijo za naj bouge vrasztvo; vese gour i bregov tou ime po toj korini má, stero na szveti dén solarszkoj deezov dajo vopokati. Pimpinella k-marelszkin korinaan sze drzi, k-salati je szpodunova; liszije je pérnatno, marala vese krisznanstin korinaan szpodunabi rozisez sztoji, szdje je tak kak bilicez okruglo, na krají sze vkúper zlezsi i 10 nití formo rébra má, lidje ga esese za bakovoga petrezsla zvoje.

V-saszkonorszgi i Veszphaloini po pripoveszti metjili razploudijo kol-ro. Kak Panzer pravi v-Bajorszkon orszgi i v-Szevranzkon neustojdomovni sze jáko bojijo od metjilov, ezlipo na od toga mrtvetszoga glavatoga metjila, steroza za esemérnoga fitica zvoje, miszljoueci, ka v-piknyaszti peoutaj noszi kolero. Tou krijvo vronaszt sze te zglia tisztoza münchenzszkoga

Közgazdaság.

A paradicsommal mérgező hatásáról.

A paradicsommal igen elterjedt tévhit, hogy annak fogyasztása után annak mérges voltáról egyet-mást elmondani.

Különböző években, rendszerint október hónapban észlelhető a jelenség. Ilyenkor már a déry eszika a növényeket, s a még mindig nem érett paradicsomgyümölcsök fölértelen szedtetnek le s polcszon varják megérésüket. Midőn aztán ezek használatra végezték elővetetnek, sajátságos lagyak, mintha rothadásnak indulnának és több fekete színt érrel van felületük borítva.

Az ily paradicsomból készült leves vagy étel fölöttétek gyakran okoz megbetegedést, melynek tünetei előbb után tíz percztel egy óra múlva jelentkeznek.

E tünetek közt képp nyilvánulnak. Némielyek nagy szédülésről panaszkodnak, az ezek elhalványul, lábukon állni nem tudnak, látásuk kitérül, lélegzetük selymes, szívverésük lassu, tagjaik reszketnek, hidegek, ájulás, halál érzése fogja el őket, mire hó hánysz, néhányzori hasmenés követhetik be, megerevén zizsajgás s megmelegedvén testük, lelegzetük megkönyvül s esakhamar elaludnak, mely után bagydan ugyan, de teljes jó érzéssel kelnek fel.

A másik tünetem csaknem ellentétes ezzel: a beteg ugyanis élénk, cattanó piros, szeme csillog, érevesse sebes, fejfájás áll be, testüket gyenge foku párolgas nedvesíti, rosszul érzik magukat.

Felnapnál tovább ritkán szokott tartani a rosszuláll.

A paradicsommal a lővénytanban a csucor-félékhez tartozik, mely családában mérges növények vannak, melyeknek egy vagy más része solanint tartalmaz. E solanin gyakorlat mérgező hatást, s nem az esetleg a paradicsomom levő penész gombák melyek — ha ugyan már el nem távolítottak — főzésnél ártalmatlannokká lesznek.

Mint hogy a solanin súlyos mérgezési tünetekkel jár, szükséges avar a hánysz, ha másképp nem, mesterséges módon a gara esiklandozásával vagy melegvíz itatással idéztessek elő.

A zöld paradicsomot polcska irtószertül is lehet használni, t. i. őszszel a polcska bűthelyeit be kell vele kemni.

Sok vidéken — károsan — a zöld paradicsom szárát, leforrázva hánytatóknak használják, a mi a paradicsom szárának mérgező hatására vall.

A telire eztele ellett zöld paradicsom mérgeztetését az ezet ellen-sulyozza. Októberben tehát általában őrizkedni kell a paradicsommalintól. S e részben el is árulja magát az ily „solaninos” paradicsom az által, hogy főzés után héjuk megfelerődik, — a leves vagy mártás kesernyész izü lesz.

Közl: a Közegészségügyi biz. egy tagja.

Helyi és vidéki hírek.

— A „**Délvágmezei takarékpénztár**” (az újabb takarékpénztár) Muraszombathán f. é. október hó 23-án tartott nagyválasztmányi ülésén határozatba hozta, miként az eddig szokásos vasárnap és hétfői hivatalos napokat egész terjedelmében fenntartva, ezeken kívül minden nap délelőtt 11—12 óráig a hiv. helyiségben a közönség rendelkezésére áll, s ugy betéteket elfogad és kifizet, valamint kölcsön kifizetéseket eszközöl.

— **Pucuznecon** az ág. hitv. evang. templomban f. hó 31-én reggel kilenc órakor, mint a reformatio emlékünnepén, magyar isteni-tisztelet fog tartatni.

— **Pörüjárt panaszló.** H. S. domonkosfai ember több tőkeresz-turi legényt bepanaszolt, hogy meglopották őt. A esendőrök kutatóit is — eredménytelenül s a vizsgálat végül azt derítette ki, hogy panaszló az nap tők részeg volt, pipáját, kalapját elvesztette s hogy epp ő kéme — rovtó életű, bürtönnel büntetett egyén, mit folyton tagadott, míg a vizsgáló bíró rá nem emlékeztette.

— **Megégett gyermekek.** Borzasztó szerencsétlenség történt a múlt napokban a szepesmegyei Oziv helységben. Egy ház lakói, kik Svéd-élre mentek mezei munkára, három kis gyermeket hagytak hátra bezárva. A gyermekek, a legidősebb hat éves fiúcska vezetése alatt, a padlásra masz-tak, hol tűznel árnát pirítottak. Az ott heverő szalma meggyult s a tőf is lángba borult egy, hogy pár perc múlva az egész ház égött. A fiúcska még megmenekült, de a másik két gyermeknek csak elszennedett holttestét húzhatták ki.

— **Ezres bankó kalandja.** Pápan P. S. jószágbérletnek íróasztaláról egy ezresbankó és két db. százaz nyomtalanul elfűt. Azonnal jelentést tett, mert tolvajokra gyanakodott. A rendőrség rögtön megindította a nyomozást és P. S. eselődét, ki a lopással gyanúsítva volt, ki is hallgatták. A

szert pedig a sárkányt tartják a koleraerjesztőnek mivel ez a kutakát megmérgezi, belejéven spermáját.

Burgundban s Elsásban azt hiszik, hogy a kolera előjele a fűszénés, mely mindaddig tart, míg a halál be nem követhetik s így az ember a szó szoros értelmében agyontűszentti magát. Innét talán a szokás, hogy a fűszén-tőzők egészséget kívánnak.

A kolera, mely a 30 éves háboru alatt Westphaliát annyira elpusztította, hogy a mouda szerint majdnem végkép kihalt Iserlohnbán a tyukok a piac közepén a esallánok közé bujhattak, egy kis két lángecska alakjában szokta bejárni az országot. Egyszer Iserlohnbán be akart vonalni. Egy ember, ki a Saír mellett árkot ásott, legelőször vette észre. Azonnal jó tőtele támadt. Egy lyuk előtt állva, bevarta a lángecskát. Epen midőn a lyukon át akart rebenni, reahányt egy lapát földet, ugy, hogy a lyukba elemesítte s így a kolera egy ideig tovább nem terjeszkedhetett. Azonban kíváncsisága nagyobb volt enél s néhány hét múlva tudni vágódott, hogy a fogoly ben van-e még a lyukban. Kinyitá azt s ő lett a kolera első áldozata.

Egy másik e aber, ki házat építtette, látja, mint kőzetekedlik házához a két lángecska. Gyorsan fur az utóküszibbe jó nagy lyukat s midőn a lángecska a lyukon át akar haladni, a fúrfaog ember beekeli azt, s így megfogta a kolérát s eljött vette a vésznek. Több év múlva lenyárt kiházasítja s a mulató vendégsegnek elbeszéli az esetet. Ezek kíváncsiak levén megtudni, hogy ben van-e még a lángecska a lyukban, kihúzták az éket s ime kiszabadult a kolera, melynek az egész vendégseg áldozatul esett. Kautz faliban is egy hársfa odújában zaratott be a kolera otykép, hogy éket vertek az odú nyílásba. Iserlohnbán azonban beszélik, hogy egykor koleraidőben az egész város kihalt s csak hét ifjú maradt életben. Ezek a temetőben hét hársot ültettek, melyekből egyénynéhány még most is él. Ha azonban az utolsó dőlmi fog a kolera újra megjelenni, mert abba a hársba van bekitve, mely utol-sónak fog maradni. A stendali demb falából sem szabad az ugynevezett pestis-köveket eltávolítani, mivel ezek tartják fogva a befalozott kolérát, mely, ha e köveket eltávolítanak, kiszabadulna, s a városban elterjedne.

(Vége köv.)

Vérsztva tao.

Öd eseméra moucsi pri paradeiszi.

Paradeisz je prevees sze rászijoro kak za hrano dober, za dobro vidimo od nyegoroga zderzajna, od eseméra edno-drúgo písati.

Razlozenni lejta, rídno októbra meszezza lejko v-pamet zememo tou szkáznozt. Taksí esasz sze nraz szpozobé korine, i esese nej zrejli paradeisz szád pod zrejli sze nraz pobéré i na polcajz esakajo zrajsozt. Gda pa té za nűezanje naprej zemelo, spajšno szo mejki, tak esi bi za gujlti steli i ves esarno farbo zsljanli je odzgoraj zakrito.

Z-laksoga paradeiza szkázlana zsupu ali hrane dosztaokrat vesini be-tesnozt, stere skázajna sze po objdi 10 minute po ednoj vöri szkázajno.

Té skázajna sze dvonjofele szkázajno. Nisterua z-velkov maniezor sze touzsjio, obraz nyim blejdi grata, na nojav szlatti ne morajo, — pogled sze nyim vó nádaje, zdihavanye sze zehavansko, szresno bjanje je tino, korigre terpeszjo, szo merle, omeljedvojno, szmrtno esűlejanje je priľno, gda velko vömetanje, vesekrat esevon tolj, szpizstij sze znoj odtopli i sze nyim teja, zdihavanye sze nyim pobangse, i tak trisko zaszptjo, po sterom szlabi, ali zto ezilou z-dobrim esűjajvom gori sztanjo.

Drújgo skázajna je szkoron prouti prvoni: betezsen za isztino bole zsjoveti, prevees ediesi, esoj sze nyimi szvejtojo, szlmi vdarezi szo triski, glave boleznost notri prijde, szo nemerni, toľo mali szpoj vövdári, ka nyin tejo nanocsi, lagaje sze esűjtijo.

Pou dneva malo gda terpj dzuse lago esűjtije.

Paradeiz szád v-karinszki zdrazanjaj med esiesorszke sze drzsioje, v-sterjo rodbini szo esemérene korine tñdi, sterin edno ali drújgo tao szolanin zderzajna. Té szolanin má v-szobi esemérno moucs, i nej tou zna biti, ka na paradeizi peszive gobe, stere — esi sze zaisztino szo nej vkráj odprav-lene — pri kühanyi sze navskondijo.

Ali kak szolanin z-naocsinui esemérami odi, zato esi mogose, ka vömetanje, esi i macsi nej, z-prijikov, pozserok teibje sesegétati ali toplo vodou more piti.

Zeleni paradeiz tñdi, za sztinjeze doli szpravlanye nűezajo po prijliki, na jeszen sztniesne lűske terbej zsnvno za mazati, i te z sz tam prejdjo.

V-doszti mejsztaj kraja — kvarno — zeleni paradeizovo sztebo, doli poparjio i za vó metanje nűezajo, ka na paradeizovo travjio esemérno moucs kázse.

Na zimo v-zejaji notri djáni zeleni paradeiz esemérno moucs jezi prouti vömet. Októbra sze te poprej terbej paziti od paradeiza, i v-tou tali sze te szam szkázse taksí „szolanin”-szki paradeiz potom ka po vó szkáz-hanyon kouzsa beja postžine zsupu, ali szosz britki boude.

Domácsi i zvűnszki glászi.

— „**Délvágmezei takarékpénztár**” (nouvea sparkaszo) v-Szo-boti etoga leta Október 23-za dneva dzerszua gnyesja szo tou szkonesali-kak do szega ma na navadi bilou v-vedelo i v-pundjeljszko duvri esűzti na ezjli esasz dzerszjo, zvjú tou szakszi d'edn pred pondnevon od 11—12-te vöre kancelarszko meszto sze dzűzstvi na szlöz-bo dopiszti, i tak notri djajje gori zeme i vöplaca, tak tñdi pouzsdzszke pejeze vöplaca-nya dzsjioje.

— **V-pűezonszkoje ezrűvli** ete mejszezz 31-toga dneva pred pondnevon ob 9 vöráj de vagerzka predga ino bozsa szlűzba sze dzerszua.

— **Eden eslovik v-Demavszkeveze** je pri bivojji notri tonzjo, ka szo ga krizszaki pojzje zbil ino od nyaga sze vkráj zeli. Zsaudije sze v-tou deli tñdi za nyimi odli, sto bi nyemi kaj vesino, liki nej szo mogli nika vögrűntati, tou sze je esese vö posvedesalo, ka je te toszsz tiszti d'edn pjan biu pa je on sze szam zűbjo ino pred bivojvijov esese szam tñdi szpozno, ka tak bitou ino ka je zbzstou tonzjo.

— **Zgorejna deca.** Vella naszreasa sze zgdijlja preminouse daerve v-Szpes varmegyövi v-ednoj vesznice. Elni sztriszko szo vö na nyivo szli delati, malo deca szo pa domá pri hrani ubiht, ta deca szo za ten gor na pod odli, ka je ove da szo trjjo bili, te veksi naplo ka do ta jáboko pekli, od toga egyja sze je szlama vuzsgala, lizsa tñdi, ino dvej deteti tñdi szpoj szta zgorela, eden je komaj dö vjuso.

— **Kak je edna jezertva vesznola.** Pápa városi sze zgdondlo, ka eden goszpou na szolnti edno jezerto ino dvej szlotki mto, steri pejeze szo od sztola döj vesznoli — veszasi pri bivojji notri glazso — ino szo zacsolli te pejeze iszakti ino mekoszt szo na goszpoudavo deko meli, stero szo veszasi vö obszljipoli, dekl je sze taglja ka ona nej odneszja nej vilda pejeze. Szedi szo pejeze najli ka sze je zvedlo ka je dekla te velke

doktora szpoznajom, steri tou právi, ka vsze hűdubni betegov sze po fűsisa i po metilajz raszplodni. Podrúji srednyaga vremena priprovetsi pa pozoje dzrsio. ka kolera raszplodni, zato ka on zacsemeri, i notri dá szpodnti sperma. Burgundszkon i v-Elsászkon tou miszljjo, ka od kolere prihod je kieszcz steri ezilou tak dugo terje pokesz eslovik ne vmerje, i tak od szobe razmeto ka sze eslovik zakijse. Odtocz je lejko ta navada esi szo komi kijse ka nyemi na zdrazje zselje.

Tiszta kolera, ka je pod 30 lejt t-kousi bojni bijla Veszphalo tak doli dokonesala, kak po priprovetsi pravjio je szkoron ezilou vö szponmerlo. Iser-lohnszkon kokousi na szreidi placza szo sze med kruptive lejko szkrile, v-ednom malom szjajoga planűca keipi je navadun obboldi ország. Ednok je v-Iserlohnb tñdi notri stela pridti. Eden eslovik, ki je grabo kupao, ob-bervini na pamet zso. Na ednok nyemi dobra miszjo prisla. Pred ednov lűknyov sztojti i poszaka te planű. Ravno gda je stö planűca prej lűknye zleteti, gori je lűszo edno lopato zemű, tak ka je v-lűknyo zakapao i tak je kolera eden esasz nej dela moglja itdi. Ali nyegva zsalsost je veksa bila od pameti i za nisterne tyadne bi rad znao, esi nyegvor rob esese notri v-lűkny, gori odpré tou i on je bio pri stergo kolera morija.

Eden drújo eslovik, steri je hiszo zvidi, vid, kak notri nyegvoj hiszi ide te szvi planű. Naglo vrasa prezi velko lűknyo v-dvèrni prag i gda je planű szkusz stö it, lűknyo szprejden eslovik hitro notri zaglodti, i tak je zgrabo kolero, je vkráj szpravva hűdubno. Za ves lejta je esűv vö oszeno i veszűlin goszpou priprovadivou tou zgdonyej. Bi tou radi znali, esi esese notri jezto te planű v-lűkny, vö szo potognoiti zaglod i vö szo odszlobodija kolera, steroni szo szí goszpúti na áldavanye szpodnti.

Kautz veszneci je tñdi ravno tak v-edno voutlo lipovo drűjgo zaglo-deno kolera zprejta. Iserlohni priprovadajjo, ka ednok je ezjli vűras vö szponmro v-kolerszkon vremen i szamo szeden mladi d'eskov osztalno v-zsiti. Tej szo na ezintri szeden lipove drűj szadjli, od steri nisterne esese den denesnyi esese zsvű. Gda szledvya sze podere, te sze pa kolera zacsne, zato ka je v-tiszto drűjvo kolera notri zaglodena, stera na szlednye sze poderű. Stand-szszoga hruga tñdi neszmi po imeni kűszuzsa kaműnye vkráj nosziti, zato ka tej dzrsioje zgrableno kolero notri zozidano, esi bi stö te kaműnye vkráj szpravo bi sze vö odszlobodila pa bi sze szplodila po városi.

(Konecz pride.)

Occasion!

Graf Samu özvegy kézmű-, divat- és rövidáruk raktára.

T. cz.

Az őszi idény beálltával bátorodom a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint raktáromat újonnan kibővített kalap- és cipőraktárron kívül még mindennemű őszi és téli árúkkal meglehetősen választékkal felszereltem.

Követve azon elvet, hogy nagy forgalom, csekély haszon a és sikeres bevásárlások folytán a tisztelt vendém mindennemű igényeinek megfelelhessen.

Miután helyi és vidéki tisztelt vendéink pártolását köszönjük, további kegyes bizalmukért eszedéknél már azért is, hogy szükségleteiket a mennyire lehetséges ne a nagydobozól, vagy a szomszédbeli stajer versenyzőktől fedezék, mert sajkis a t. evők tömegesebb és erősebb pártolása teheti ily kisebb városban a jobban szervezett üzletet verseny- és életképesse.

Raktárom főbb cikkeiből a n. é. közönségnek rövid kivonatot közlök, és kérem állításaim valódiságáról mielőbb meggyőződni, nehogy (a mi könnyen megtörténik) a vásárlói bevásárlásokkal csalódjanak.

Kiváló tisztelettel

GRAF SAMU ÖZVEGYE.

Legújabb divatu női divatelmék, loden szövetek, téli francia bűskek, posztó és gyapjú-szövetek nagy választékban.

Téli posztók, divat-szövetek uri útlényekre, morvai posztók, morvai loden kabát-szövetek, feltöltő való kamgarn és cheviotok. Dus választék mindennemű rumburgi creasz, fonál és lengyelcsok és vásznakban. Schifon, anglin és szines ágymeni kanászokból, Oxford, zebr, damaszt és pamut gráthibák; fehér és szines asztalterítők, alhoszok, froter türelkéshek; zsinór és piqúé, sima és szines mospartekotokban. Divatos s val. gyapot téli nyakkendők. Rula, flanel és kázanok. Valódi Dolfus, Mig és Txa-féle gyártmányú francia cretonok, szatinok és szines cartonok és legjobb minőségű kékfestő árúk. Mindennemű atlasz és bársony díszítések (szines selyem bársonyok), szóval mindennemű kellékek és díszítések legnagyobb választékban.

Nagy választéku férfi-kalap raktár (magyar és bécsi divat), uri-, női- és gyermek-cipők és ezimdek legjobb minőségben. Padlócs, carton, eszacher és szatin kaszárókban. Bő választék selyem és csipkékendőkben, mindennemű fehér, fekete, crém és szines csipkékben (szőrcsipek is), himzett csikok és egyéb felhüreműekben.

Legjobb minőségű férfi- és női ingek, gallérok és kézölök, nyakkendők, mellfzők, nap- és esernyők, glaccé és téli keztük, fehér és szines kötőpamutok, orsó ezernák, szóval mindennemű a rövid és szövött áru szakmába vágó cikkekkel legnagyobb választékban, továbbá mindennemű noriburgi és díszmú áru cikkekkel.

Végres pedig nagy választéku készletet a következő idénycikkekből:

Valódi Prof. Dr. Jaeger-féle ingek ing alatt és ing helyett viselhető; mindennemű fincs, merino és vigonya alsó ingek és nadrágok, mindennemű férfi-, női- és gyermekztyük vigonya és zebrből, ugyszinte valódi szarvasbőr és gyepítőlő keztük. Nagy választék köölt, horgolt és szövött berliner és plüschet kendőkben, mindennemű egyszínű és csikos férfi-, női- és gyermek harasz, vigonya, zebr és imperial harisnyákban és ugyanolyan kötőpamutokban.

Különösen ajánlom nagy választéku karmantyú raktáromat, mely a lehető legkiele- gőbben van felszerelve, mindennemű plüsch, krimmer, majom, medve és bizamból. 1 frt 50 krtól 14 frig. (121. 26-13)

Legnagyobb takarékoság

Ugyanok és utasok nélkül. Üsteltünk utánadítól óv- juk a kosságot!

Írjuk: 30t, oleso, pontosan és leküszöbölés. Több előismerő-levél.

Egy tel mindazok részére, kik gyarmat-árúkat, eszmőket stb. nálunk rendel meg. Jutalékon kísérlet elég tanúságot nyujt árunk kitonóságról, mi mellett mi sem kockáztatjuk, miután a nem tetsző árúkat minden elutazolás nélkül bármí más- al átsereljük, avagy a pénzt visszaadjuk. Nem létezik ennél a lelkiismeretesség nagyobb bizonyítéka. — LEGUJABB! Kávé-alkatrész, melyből 4 deka elegendő 5 klg. kávéhoz, ingyen csatoltatik minden kávé-szállítványhoz, ez az oldalsó kávékanc is a legkellemesb zamatot adja.

5 k. afrikai moeca	3.60	8 doboz lazacer, legfin. fontja csak	4.45
5 k. gyöngy	4.20	2 kg. gyengén sóz. cavilár, uj	4.05
5 k. cuba, legf. zöld, erős	4.30	4 liter l-a jamala rum	4.00
5 k. arab java, íz. aromát	5.30	4 liter leg. ör. pale-coqna	7.30
5 k. gyöngykávé, zöld, ig. fin.	5.75	5 k. finom Matjes heringek	2.55
5 k. arab moeca, tázes, nem.	5.90	4 kg. zsiros heringek, finom körülbelül 40 db	1.70

Thea a legutóbbi termésből csinosan csomagolva

1 kg. Congo	2.20	5 kg. almazsuzetek	1.95
1 kg. Sonchong	3.50	10 liter l-a jamala rum	1.45
1 kg. finom rias, gyors. foah.	3.50	10 liter l-a jamala rum	2.40
5 kg. orosz konna Sardinia	1.15	Száz tőkehalak, kics. 4"	2.45
5 kg. horriban	1.70	5 kg. zsiros heringek	2.80
5 kg. pázolt hering	2.10	5 kg. almazsuzetek	3.05
5 kg. l-a pázolt angolna vast.	3.85	Minden portmentesen, a csomagolás leírte, minden tőköltség nélkül szállítatik	

Teljes, több száz gyarmatáruról küldet meg. (157. 24-1)

Stuckrath & Co. Hamburger Waaren-Versandt, Hamburg.

120,000 forint főnyereménnyel.

Már November 1-én

ELSŐ

sorsolása

BAZILKA

sorsjegyeknek

Eredeti SORSJEGYEK hivatalos árfolyamon és részlet-fizetésre is kaphatók a Pesti magyar keresked. bank váltó-üzletében, Dorottya-utca 1 szám.

Mária-czelli gyomorocseppek,

jelos hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmait ellen, és fellümulatlan az étvágyhiány, gyomorvagyengeség, rozsz szaga lehellet, szék, savanyu felbőfőgés, kólíka, gyomorhurhut, gyomor-ugés, hgykő-képződés, túlságos nyálka-képződés, sárgaság, andor és hányás, főfájás (ha az a gyomorból ered), gyomorgörgés, székszorulás, a gyomornak túlterheltsége étel és ital által, giliszták, lép- és májbetegség, ugyszintén arany-eres bántalmak ellen.

Egy üveges ára használati utastással együtt 35 kr.

Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben:

BRADY KÁROLY

„az őrangyalhoz” címzett gyógyszerárban Kremzierben, Morvaországban.

Kapható Muraszombtatban: BÖLCS BELA gyógytárában a „Magyar Koronához” valamint az ország minden gyógytárában. (45. 52-21)

Tehetatlenség

Biztos segély! A es. kir. szab. carbon nem szeryi zithanyval ten meggyógyítható biztosan állandón, gyakran még két nap alatt ott is, ahol már semmi sem használ, még az évek óta tartó tuberkulózist és másféle is eltemerődjék. A legújabb pro- fesszorok és orvosok számlalok, a legmegjobb orvosok általok a gyógyteresen kigyógyítottak ere- kre menő konzervatívát min- den-étők nélkül ajánlják a szem- mell megrendőlések mely általok sikert biztosít. Teljesen felsze- relve a használati utastással, va- lamint orvos nyilatkozatokkal 5 frt 80 kr. Tricocaria melletti megküldés és átcsomagolás mel- letti költség is a legújabb le- vel. A es. kir. szab. carbon zu- hany forrákára dr. Altman Károly ur. vendelő intézetében, Bécs, VII. Mariahilf-utca 80. (115. 92-6)

A művelt magyar hölgyközönség számára ajánlatik

I. „Magyar Háziasszony”

háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilap, a magyar gazdasszonyok országos egybe- lék hivatalos közlönye A magyar hölgyek ezen szaklapja nagy elterjedésnek örvend a társadalom minden rétegében. képviseli a nők összes érdekeit, hasznos tanácsokat ad és kellemes szórakozást nyujt akkor, midőn a nő elvégre házi teendőt. Iránya olyan, hogy a család minden tagja, a serdülő leány, a fiatal menyecske, a szerető anyja, a gondos háziasszony, és az öreg anyja egyaránt élvezettel olvashatják. A csinos kiál- lítás lapnak előfizetési ára: Ez évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.

Előfizetők a „Magyar Háziasszony” kiadói hivatalához íntendők és a hó bármely napjától elfogadjatnak.

A „Magyar Háziasszony” kiadói hivatala mutatványszámokat ingyen és bérmentesen küld mindazoknak, kik ez irán” hozzá - legelőszöriben levelező lap - fordulnak. E szaklapnak egy magyar háznál sem szabad hiányozni, mivel utmutatása szerint több száz forintot lehet a háztartásban megtakarítani. A „Magyar Háziasszony” kiadói hiva- tal Budapest, nagy-korona utca 20. sz.

II. „A magyar gazdasszonyok lapja”

Háztartási, gazdasági és szépirodalmi lap, megjelenik minden hó 1-én és 15-én. E szaklapnak, mely napról-napra nagyobb elterjedésnek örvend, a melyet a jó gazdasszony szívesen olvas, az ország egész ágalban sem nélkülözhet, egy házból sem valna szabad hiányoznia annyival inkább, mert nagy gondallal összeállított tartalmánál fogva mint hasznos, de egyáltalán mulattató és szívesen olvasmányt ajánljuk serdülő leányuk kezébe is. A lap rendkívül olcsó árat szárazsoron megterítik az utmutatása nyomán a gazdaságban észközelhető megtakarítások.

Előfizetési ára egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyedévre 1 frt. Mutatványszámok- kal küszöggel szolgíly ingyen és bérmenten a „Magyar Gazdasszonyok Lap-a” kiadói hiva- tal Budapest, nagy-korona utca 20. sz.

III. „A magyar háziasszonyok naptára”

1887. évre a legártalmasabb naptár — Ára füzve 1 frt, kemény kötésben 1 frt 50 kr. di- köztetésben 2 frt; ajánlott küldéshez 20 krral több. Megrendő- lések legelőszöriben opstautalvánnyal a „Magyar Háziasszony” kiadói hivatalához Budapest, V. ker. nagy- korona utca 20. sz., azokivül kapható minden könyvkereskedésben. (148 10-5)

A legújabb találmányok csodája az iparban!

Igen fontos és nélkülözhetlen az emberi jólét és kényelmességre és p-dig minden családánk, a gaz- daságoknak, földbírtokosoknak általában a legújabb találm. egész Európára, kir. szabadalmazott

Vajköpülő-gép,

mely sem itő-, lőkő- avagy habaró-rendszer, hanem ajánlon feltalált, es. kir. szab. új szerkezetű vágó- rendszerre által tünik ki. A ki tehát hamisítatlan, tiszta, erőteljes és izletes vajat akar, készítő azt egyedül maga, egész kényelmesen, akár egy 8 éves gyermek segítségével leg-főbb 3-5 percznyi idő- tartam alatt. A gépezet tisztántartása és szétszedése a minden nyelven nyomatott használati utastás szerint történik, igen egyszerűn, könnyen és gyorsan. Ezen köpülőgép alkalmazásával 5 percz alatt hamisítatlan tejből édes vagy savanyu tejből, — 3 percz alatt a képzeltető legtisztább és legizlete- sebb tea-vajat lehet előállítani.

Hogy bárki ezen minden tekintetben hasznos gépet megszerezhesse, ajánlom azokat a következő legolcsóbb árakon és pedig:

1. sz. (5 liter térmennyiséggel) 8 frt.	
2. sz. (10 . . . . .)	11 . 50 kr.
3. sz. (25 . . . . .)	35 . —
4. sz. (45 . . . . .)	45 . —

— hévmőrelv együt.

Megjegyzés. Ezen es. kir. szab. csupa finom és tartós érzékből készített gépezet az eddig feltalált gépekkel szemben azért érdemel előnyt, mert a vajkészítés tekintetében ugy minőség, valamint mennyiség tekintetében fölülmúlja azokat és a mellett a háznak örökké hű, tartós és csinos szolgálja marad. Annak bizonyosságán, hogy ezen hirdetésben valósgon alapul, nyilvan kijelentem, miszerint a pénzt bárkinek is visszaadom, a ki ezen géppel a várt sikert el nem éri. A megrendő- lések tehát minden kockázatfázás nélkül. — Megrendő- lések vagy készpénz, avagy utánvét mellett történnek és megbizá- ok kizárólag íntendők: (144. 30-8.)

An die öst.-ung. General-Vertretung, Universal-Export-Bureau S. LÖW, Wien, II., Nordbahnstrasse Nr. 26.